ואינה מגורשת אמר אביי תרי תנאי קאמר לה אי מטינא לגליל לאלתר ליהוי גיטא ואי משתהינא באורחא תלתין יומין ולא אתינא ליהוי גיטא הגיע לאנטיפרס וחזר דלא לגליל מטא ולא אישתהויי נמי אשתהי תלתין יומין בטל תנאו: הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום כו': למימרא דעכו במדינת הים קיימא והא אמר רב ספרא כי הוו מיפטרי רבנן מהדדי [א]בעכו הוו מפטרי משום [ב]דאסור לצאת [ג]מארץ לחוצה לארץ אמר אביי תרי תנאי קאמר לה אי מטינא למדינת הים לאלתר ליהוי גיטא אי משתהינא באורחא תלתין יומין ולא אתינא ליהוי גיטא הגיע לעכו וחזר דלא למדינת הים מטא ולא אישתהויי נמי אשתהי תלתין יומין בטל תנאו: ה"ז גיטך כל זמן שאעבור וכו': והא לא עבר אמר רב הונא מאי פניך תשמיש ואמאי קרי ליה פניך [ד]לישנא ° מעליא נקט ורבי יוחנן אמר לעולם פניך ממש מי קתני הרי זו מגורשת ה"ז גט קתני דלא הוי גט ישן [ה]ולכי מלו תלתין יומי הוי גיטא תניא כוותיה דר' יוחנן [ו]ה"ז גיטך כל זמן שאעבור מנגד פניך שלשים יום והיה הולך ובא הואיל ולא נתייחד עמה ה"ז גט [ז]ולגט ישן אין חוששין שהרי לא נתייחד עמה וליחוש שמא פיים אמר רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמי' דרב [ח]באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי איכא דמתני לה אמתניתין מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש ה"ז גט וליחוש שמא פיים אמר רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי מאן דמתני לה אמתני' כל שכן אברייתא מאן דמתני לה אברייתא אבל אמתני' [ט]הא לא אתא:

מתני' [י]ה"ז גיטך אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש אינו גט [כ]ה"ז גיטך מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש ה"ז גט [ל]אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש כתבו ותנו גט לאשתי כתבו גט בתוך י"ב חדש ונתנו לאחר י"ב חדש אינו גט [מ]כתבו ותנו גט לאשתי אם לא באתי מכאן עד י"ב חדש כתבו בתוך י"ב חדש ונתנו לאחר י"ב חדש אינו גט רבי יוסי אומר כזה גט [נ]כתבו לאחר י"ב חדש ונתנו לאחר י"ב חדש ומת אם הגט קודם למיתה ה"ז גט ואם מיתה קדמה לגט אינו גט ואם אין ידוע זו היא שאמרו מגורשת ואינה מגורשת:

גמ' [ס]תנא רבותינו התירוה לינשא מאן רבותינו אמר רב יהודה אמר שמואל בי דינא דשרו מישחא סברי לה כרבי יוסי [ע]דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו א"ר אבא בריה דרבי חייא בר אבא א"ר יוחנן [פ]ר' יהודה נשיאה בנו של ר"ג בר רבי הורה ולא הודו לו כל [צ]סיעתו ואמרי לה כל [ק]שעתו א"ל ר' אלעזר לההוא סבא כי שריתוה לאלתר שריתוה או לאחר שנים עשר חדש שריתוה לאלתר שריתוה דהא לא אתי או דלמא לאחר י"ב חדש שריתוה דהא איקיים ליה תנאו [ר]ותיבעי ליה מתניתין מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה גט לאלתר הוי דהא לא אתי או דלמא לאחר י"ב חדש דהא איקיים ליה תנאיה [ש]אין הכי נמי ומשום דהוה בההוא מעשה [ת]אמר אביי הכל מודים היכא דאמר לכשתצא חמה מנרתיקה לכי

תניא כוותיה דרבי יוחנן. מייתי ראיה מדקאמר ולגט ישן אין חוששין משמע דאם נתיחד עמה לא הוי אלא גט ישן אבל לרב הונא אם נתיחד עמה בטל הגט לגמרי: **וניחוש** שמא פיים. מפורש לעיל (דף יח: ד"ה שמא): **ולא** הודו לו כל סיעתו כו'. אין להוכיח מכאן דאין הלכה כרבי יוסי אע"ג דרב פסק כוותיה משום דרבי יוחנן קאמר הכא לא הודו לו כל סיעתו ורב ור' יוחנן הלכה כרבי יוחנן דהא ר' יוחנן גופיה יכול לסבור כרבי יוסי או שמא דוקא הכא דבעל פה לא סבר כרבי יוסי: **דהא** אקיים ליה תנאיה. וא"ת נאמר מה יש לחוש דהא ודאי יתקיים התנאי דכיון דמת לא ישוב עוד לביתו וי"ל דאיכא למיגזר אטו לא מת כי אין העולם יודעין שמת ויתמהו על שמתירין לינשא אבל לאחר שנים עשר חדש הכל יודעין שנתקיים התנאי: **הכל** מודים לכשתצא לכי נפקא קאמר. ולרבי יוסי גט ולאו גט כדאמר לעיל גבי לאחר מיתה:

לאחר

ואינה מגורשת. לינשא בגט זה ספק בטל במהלך הראשון הואיל ועבר לאנטיפרס הוה ליה ספק יהודה[צ] ספק גליל ובטל שהרי חזר בתוך שלשים או שמא ספק יהודה הוא ולא בטל תנאו ונתקיים במהלך השני והוי גט: **אמר אביי.** מתני' נמי אית לה דאנטיפרס כיהודה וכגון דאמר לה תרי תנאי: **אי מטינא לגליל לאלתר ליהוי גיטא.** ואפי' לא משתהינא: **ואי משתהינא באורחא תלתין יומין ולא אתינא ליהוי גיטא.** ואפי' לא מטינא לגליל הלכך הגיע לאנטיפרס וחזר לאלתר תנאו בטל ואין כאן עוד לקיימו שהרי לא לגליל בא ולא נשתהה ואפי' קיימו לאחר זמן הרי לא התנה אלא על מהלך הראשון וכשהוליך גליל לא הוליך למנות השלשים משם והלאה אלא שיהא מיד גט כשיגיע שם והרי לא הגיע וגם לא נשתהה והכי משמע מתני' הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן ועד שלשים יום מיום שאלא מכאן והיה הולך מיהודה לגליל ותלה הגט גם בביאתו לגליל: **למימרא דעכו במדינת הים קיימא.** אמאי דהוה סלקא דעתין מעיקרא קאי ולאו אמילתא דאביי: **כי הוו מיפטרי רבנן מהדדי.** בני מדינת הים שהיו הולכין ללמוד תורה בארץ ישראל כשחוזרים לבתיהם היו חביריהם בני ארץ ישראל מלוים אותן עד עכו ומשם נפטרים מהם: **שאסור.** לבני ארץ ישראל לצאת לחוצה לארץ: **והא לא עבר.** שלשים יום רצופין: **תשמיש.** והרי שלשים יום רצופים בלא תשמיש כדקתני הואיל ולא נתיחד עמה: **לישנא מעליא.** פנים של מטה: **הרי זה גט קתני.** דאין הגט נפסל משום גט ישן הואיל ולא נתיחד עמה ולכי מקיים תנאיה ליהוי גיטא: **גט ישן.** כל שנתיחד עמה בין כתיבה לנתינה ופסלוהו רבנן משום שמא יאמרו גיטה קודם לבנה לקמן בהזורק (דף עט:): **שמא פיים.** כשהיה בא אצלה פיים קטטה שביניהם ונתיחד עמה ולאחר זמן אתי בעל מערער ואמר פייסתי: **באומר.** בשעת התנאי על מנת כן אני מוסר לה שתהא נאמנת עלי כמאה עדים כל זמן שתאמר שלא באתי ונתיחדתי ופייסתי: **כל שכן אברייתא.** דכיון דהיכא דלא בא חיישי' שמא פיים אי לאו דאתני ברישא נאמנת עלי כ"ש אברייתא שהיה הולך ובא: **אבל אמתני'.** דמת בתוך י"ב חדש ולא ראינו שבא בעיר משילא לא חיישינן שמא פיים ואפי' לא הימנה עליה מעיקרא הוי גט דהא לא אתא: **מתני' אינו גט.** דכיון דלא אמר מעכשיו משמע לאחר י"ב חדש יהא גט והרי מת בתוך הזמן וצריכה ליבם: **גמ' התירוה לינשא.** דאף על גב דלא אמר מעכשיו כמאן דאמר מעכשיו דמיא דמסתמא מעכשיו קאמר לה: **בי דינא דשרו מישחא.** שמן של עובדי כוכבים והיינו ר' יהודה נשיאה שהיה בימי האמוראים בן בנו של רבינו הקדוש כדאמרינן במסכת ע"ז (דף לו.) מסתמיך ואזיל ר' יהודה נשיאה אכתפיה דר' שמלאי כו': **כרבי יוסי.** בב"ב (דף קלו.) הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה רבי יוסי אומר אינו צריך שזמנו של שטר מוכיח עליו דלהכי איכתיב זמן בשטרא לידע שמהיום נתן לו גוף הקרקע שלא יירשו אחיו עמו והפירות לאחר מותו: **בנו של ר"ג בר רבי.** בנו של רבינו הקדוש: **הורה.** שתהא מותרת: **ולא הודו לו כל סיעתו.** כל ימי חייו: **לאלתר שריתוה.** כששמעו בו שמת ואפילו קודם י"ב חדש: **הא לא אתי.** שהרי ודאי לא יבא עוד ויש כאן קיום תנאי: **ותבעי ליה.** נמי אמתני' היכא דאמר מעכשיו ודברי הכל אמאי בעי לה אפלוגתא: **אין ה"נ.** דאיכא למבעי אמתני' ולהכי בעייה מההוא סבא ואליבא דרבותינו משום דהוה בההוא מעשה דשריותא מניינא ויש לו להשיבו מפי השמועה ששמע וידע היאך התירו אבל אי הוה בעי מסתמא או מגברא אחרינא הוי בעי לה אמתני': **הכל מודים.** כאומר לאשתו בלילה זה גיטך כשתצא חמה מנרתיקה:

לכי

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ח מהל' מלכים הלכה ט]:
סו ב ג ד מיי' פ"ט מהל' גירושין הל' ט וי"א סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמד סעיף ז:
סז ה [מיי' שם הל' יא] טוש"ע שם סעיף ג:
סח ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:
סט ז ח מיי' שם הלכה כב טוש"ע שם סעיף ה:
ע ט מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף ג:

◆

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

◆

תוספות רי"ד

אנטיפרס לעותנאי היא מסופקת ספק שהיא נחשבת מארץ יהודה ספק אם היא נחשבת מארץ הגליל ותרי תנאי קאמר לה כשהיה הולך מיהודה לגליל והתנה עמה אי מטינא לגליל לאלתר ליהוי גיטא אי משתהינא הכא ביהודה תלתין יומין ולא אתינא (לאלתר) נמי ליהוי גיטא ואע"ג דלא מטינא לגליל וזה האיש הלך כל ארץ יהודה והגיע לאנטיפרס שהיא עומדת בסוף יהודה סמוך לגליל וחזר לביתו קודם ל' בטל הגט דהא לא לגליל אזיל ולא אשתהויי אישתהי תלתין יומין ביהודה ובטל תנאו שעשה בנתינה זו כשנתן גט לאשתו על תנאי זה ואע"פ שאח"כ הולך בגליל או שהה ביהודה ל' יום אינו גט שכבר בטלה נתינה הראשונה אבל אם נוטלו ממנה וחוזר ונותנו לה פעם שניה יכול לגרש בו להתנות מה שרוצה דקי"ל גט שבטלו חוזר ומגרש בו. ואם היה הולך מגליל ליהודה והתנה עמה אלו שני התנאים דאי מטינא ליהודה לאלתר ליהוי גיטא ואי משתהינא הכא בגליל תלתין יומין ולא אתינא (לאלתר) ליהוי גיטא ואע"ג דלא מטינא ליהודה והיה מהלך כל ארץ הגליל והגיע לכפר עותנאי שעומדת בראש הגליל וחזר לביתו קודם ל' יום בטל התנאי דהא לא ליהודה אזל ולא אשתהויי אשתהי תלתין יומין בגליל ואם יצא חוץ מכפר עותנאי והגיע לדרך שבין עותנאי לאנטיפרס שהיא מסופקת מאיזו נחשבת היא מגורשת ואינה מגורשת ואם מת חולצת ולא מתיבמת וכן אם היה הולך מא"י למדינת הים והתנה לה אלו שני התנאים והגיע לעכו שהיא בקצה א"י עומדת ולא שהה שם ל' יום וחזר בטל התנאי דלאו למדינת הים אזל ולא אשתהויי אשתהי. ה"ז גיטיך כל זמן וכו' והא לא עבר. פי' דהא הולך ובא קתני וכיון שלא עבר מכנגד עיניה ל' יום רצופים למה יהיה הגט גט: אמר רב הונא מאי פניך תשמיש ואמאי קרי ליה פניך (לימא מילתא) [לישנא מעליא] נקיט והלכך אע"פ שהיה הולך ובא הואיל ולא נתיחד עמה הוי גט: ור' יוחנן אמר לעולם פניך ממש והאי דקתני הרי זו מגורשת ה"ז גט דלא הוי גט ישן ולכי מלו תלתין יומין הוי גיטא. פי' לעולם פניך קאמר ממש שכל זמן שלא נעלם מעיניה ל' יום אינו גט ומאי דקשה לך והא לא עבר והיכי תני הרי זה גט לא קתני הרי זה גט להיותה מגורשת אלא הכי קתני הרי זה גט כשר דלכי מלו תלתין יומין ונעלם ממנה ל' יום מגורשת היא ולא אמרי' כיון שהיה הולך ובא ניחוש לגט ישן אלא כיון שלא נתיחד עמה אין לחוש לגט ישן. תניא כותיה דר' יוחנן הרי זה גיטיך כל זמן שאעבור מכנגד פניך ל' יום והיה הולך ובא הואיל ולא נתיחד עמה הרי זה גט ולאחר לא תנשא עד ל' יום ולגט ישן אין חוששין שהרי לא נתיחד עמה פי' הרי זה גט כשר שאם ישלים ל' יום ולא יבא היא מגורשת ונשאת לאחר ולא חיישינן לגט ישן

מסורת הש"ס

א) [עי' תוס' לעיל ג. ד"ה ואשקלון], ב) [קדושין לא:], ג) [פסחים ג. וש"נ], ד) [תוספתא פ"ה], ה) ולא תינשא לאחר עד שיעברו ל' יום מ"ד וכ"ה בתוספתא, ו) [לעיל כט:], ז) [לעיל עב: ע"ש], ח) כתובות כ:, ט) ע"ז לו. לעיל עב: נדרים ס. ע"ש, י) [לעיל עב:], כ) ע"ז לו. [תוספתא פ"ה לעיל עב. כתובות כ:], ל) [לעיל עב. וש"נ], מ) [ע"ז לו.], נ) [פי' בני מדרש], ס) [פי' כל החכמים שנתאספו שם באותה השעה. ערוך ערך סע ב], ע) פ"א א"ל, פ) [ע"ז לו.], צ) [רש"ש מוחק ספק יהודה].

◆

גליון הש"ס

גמ' לישנא מעליא נקט. עיין יומא דף עה. כתובות דף יג. ודף סה: פסחים דף ג. ולקמן דף פ ע"ב:

◆

תוספות רי"ד (המשך)

שהרי לא נתיחד עמה. ופי' המורה גט ישן כל שנתיחד עמה בין כתיבה לנתינה ופסלוהו רבנן שמא יאמרו גיטה קודם לבנה לקמן בפרק הזורק וקשה לי בהאי פירושא חדא בגט ישן דלקמן אמרי' אם נתגרשה בו תנשא לכתחלה דאין בו שום איסור שבעולם וגרושה גמורה היא ולא אמרי' אלא שלא תתגרש בו לכתחלה (אלא) מפני לעז הולד וא"כ אמאי מקשי' וניחוש שמא פיים ואפילו אם פיים ובא עליה כיון שמותרת להנשא בו לכתחלה מאי איכפת לן ותו בגט ישן דהתם היחוד הוא קודם הנתינה והלכך הוא כשר שהגט בא ועוקר כל הקידושין שהיו לפניו אבל הכא היחוד הוא לאחר נתינת הגט וי"ל קדושה בביאה וצריכה גט אחר הלכך נ"ל לפרש בגט ישן דהכא חמור מגט ישן דהתם דהתם אמרי' אם נתגרשה בו תנשא לכתחלה אבל הכא אם נתיחד עמה לאחר שנתנו לה הגט בטל שאם אמר לה הרי זה גיטיך מעכשיו כל זמן שאעבור מכנגד פניך ל' יום שאינו יכול לבטלו בנתיים אלא כל זמן שיעבור הגט קונה למפרע אבל היחוד שנתיחד עמה מבטל הגט דחיישינן שמא בא עליה וקדשה בביאה והגט לא עקר אלא קידושים הראשונים וצריכה גט אחר לביאה זו ואם לא אמר לה מעכשיו אלא כל זמן שאעבור שאין הגט מתקיים אלא לכשיעבור ולא למפרע ועד אז היא אשת איש גמורה שאין לומר קדשה בההוא יחוד מ"מ י"ל שבטל הגט באותה ביאה שעשה שהרי כיון שלא אמר מעכשיו יכול הוא לבטלו כל זמן שרוצה וכיון שבא עליה בתורת אישות ולא בתורת בעילת זנות אין לך בטול גדול מזה ואפילו עבר מכנגד פניה ל' יום לאחר מיכן אינה מגורשת בנתינה הראשונה שעשה כיון שיש יחוד אחריה וצריך ליטול הגט מידה ולחזור וליתנו לה ולהתנות עמה פעם אחרת שאע"פ שבטלו אם רוצה לחזור ולגרש בו יכול לגרש בו. וניחוש שמא פיים. פי' אמאי תני ולגט ישן אין חוששין ניחוש שמא כשהיה בא אצלה פיים קטטה שביניהם ונתיחד עמה ולאחר זמן אתי בעל ומערער ואומר פייסתי. אמר רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי. פי' בשעת התנאי אמר ע"מ כן אני מוסר לה שתהא נאמנת עלי כמאה עדים כל זמן שתאמר שלא באתי ונתיחדתי עמה: ואיכא דמתני להא אמתני' מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה גט וניחוש שמא פיים אמר רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי משמיה דרב באומר נאמנת עלי לומר שלא באתי. מאן דמתני לה אמתני' כ"ש אברייתא ומאן דמתני

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones